

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Кафедра бухгалтерського обліку і аудиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету

_____ А.Д.Діброва

“ 14 ” 06 2016р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри бухгалтерського обліку і аудиту

Протокол № 8 від “02” 06. 2016 р.

Завідувач кафедри

_____ Калюга Є.В.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

_____ **Бухгалтерський облік**

(назва навчальної дисципліни)

напряму підготовки **6.030508 “Фінанси і кредит” о.т. і с.т.**

(шифр і назва напряму підготовки)

факультет **економічний**

(назва факультету)

Розробники: _____ к.е.н., доцент Олійник Світлана Олександрівна _____

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Київ – 2016 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Бухгалтерський облік (загальна теорія)

(назва)

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Галузь знань	<u>0305 “Економіка та підприємництво”</u> (шифр і назва)	
Напрямок підготовки	6.030508 “Фінанси і кредит” (шифр і назва)	
Спеціальність	_____ (шифр і назва)	
Освітньо-кваліфікаційний рівень	<u>Бакалавр</u> (бакалавр, спеціаліст, магістр)	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Нормативна	
Загальна кількість годин	<u>60</u>	
Кількість кредитів ECTS	<u>2</u>	
Кількість змістових модулів	<u>2</u>	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	_____ (назва)	
Форма контролю	іспит	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	<u>2016 – 2017</u>	<u>2016 – 2017</u>
Семестр	<u>4</u>	<u>3 – 4</u>
Лекційні заняття	<u>30</u> год.	<u>6</u> год.
Практичні, семінарські заняття	<u>30</u> год.	<u>4</u> год.
Лабораторні заняття	_____ год.	_____ год.
Самостійна робота	_____ год.	_____ год.
Індивідуальні завдання		_____ год.
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних	<u>4,0</u> год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – формування у студентів сучасної системи знань про концептуальні засади бухгалтерського обліку, основи методології обліку господарської діяльності, основи техніки бухгалтерського обліку, підходи до організації обліку на підприємстві та засади керівництва бухгалтерським обліком в Україні.

Завданням дисципліни є оволодіння принципами бухгалтерського обліку, забезпечення засвоєння методичних підходів, що використовуються в бухгалтерському обліку для відображення інформації про господарську діяльність, набуття навиків застосування технічних прийомів реєстрації облікової інформації, формування уявлення про повний цикл обробки облікової інформації: від первинної фіксації господарських операцій до складання фінансової звітності; дати загальне розуміння значення фінансової звітності та основ організації бухгалтерського обліку на підприємстві.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- сутність бухгалтерського обліку та історичні аспекти його становлення;
- принципи, на яких ґрунтується бухгалтерський облік;
- предмет і метод бухгалтерського обліку;
- сутність елементів методу бухгалтерського обліку (документація та інвентаризація; оцінку та калькуляцію; бухгалтерські рахунки та подвійний запис; бухгалтерський баланс);
- порядок відображення в обліку основних господарських процесів: створення підприємства, постачання, виробництво, збут;
- зміст облікової реєстрації;
- сутність та основні принципи управлінського обліку;
- основи організації бухгалтерського обліку.

вміти:

- заповнювати первинні документи, оборотні та шахові відомості, сальдові відомості, журнали-ордери, головну книгу та форми фінансової звітності (баланс та звіт про фінансові результати);
- робити звірку оборотних відомостей по синтетичних і аналітичних рахунках; здійснювати перенесення та порівняння даних реєстрів та форм бухгалтерського обліку;
- проставляти кореспонденцію рахунків; відкривати і закривати рахунки;
- розуміти процеси постачання, виробництва та реалізації продукції, товарів, робіт, послуг; розрізняти дебіторську і кредиторську заборгованість тощо.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	С.р.			л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Предмет та метод бухгалтерського обліку												
Тема 1. Бухгалтерський облік в системі господарського обліку, його сутність і характеристика в історичній ретроспективі	2	2	-									
Тема 2. Бухгалтерський облік в сучасній системі управління суб'єктом господарювання	2	2	-									
Тема 3. Предмет та метод бухгалтерського обліку	8	4	4					2	1			
Тема 4. Бухгалтерський баланс	4	2	2									
Тема 5. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис	8	2	6					1	1			
Тема 6. Класифікація рахунків бухгалтерського обліку	4	2	2					1	1			
Тема 7. Первинне спостереження: документація та документування в бухгалтерському обліку	1	-	1									
Тема 8. Інвентаризація як елемент методу бухгалтерського обліку	3	2	1									
Тема 9. Вартісне вимірювання об'єктів бухгалтерського обліку: оцінка і калькулювання	1	-	1									
Тема 10. Облікова реєстрація та узагальнення даних бухгалтерського обліку	1	-	1									
Разом за змістовим модулем 1	34	16	18					4	3			

Модуль 2 Облік господарських процесів												
Тема 1. Облік процесу створення підприємства, формування та зміни власного капіталу	1	-	1				2	1	1			
Тема 2. Облік процесу придбання та використання активів підприємства	4	2	2				1	1				
Тема 3. Облік процесу виробництва продукції, виконання робіт та послуг	4	2	2									
Тема 4. Облік процесу реалізації продукції, виконання робіт і послуг	4	2	2									
Тема 5. Визначення та відображення фінансових результатів основних господарських процесів	4	2	2									
Тема 6. Основи фінансової звітності	3	1	2									
Тема 7. Сутність та принципи управлінського обліку	2	1	1									
Тема 8. Міжнародна стандартизація та організація національної системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні	1	1	-									
Тема 9. Загальні принципи організації бухгалтерського обліку суб'єкта господарювання	1	1	-									
Тема 10. Бухгалтерський облік в системі економічних наук та основи методології його наукових досліджень	1	1	-									
Тема 11. Теорія і методологія бухгалтерського обліку	1	1										
Разом за змістовим модулем 2	26	14	12				3	2	1			
Усього годин	60	30	30				10	6	4			
Курсовий проект (робота) з _____ _____ (якщо є в робочому навчальному плані)		-	-	-								

Усього годин	60	30	30				10	6	4			
--------------	----	----	----	--	--	--	----	---	---	--	--	--

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Бухгалтерський облік в системі господарського обліку, його сутність і характеристика в історичній ретроспективі	-
2	Бухгалтерський облік в сучасній системі управління суб'єктом господарювання	-
3	Предмет та метод бухгалтерського обліку	4
4	Бухгалтерський баланс	2
5	Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис	6
6	Класифікація рахунків бухгалтерського обліку	2
7	Первинне спостереження господарських операцій	1
8	Інвентаризація, як елемент методу бухгалтерського обліку	1
9	Вартісне вимірювання об'єктів бухгалтерського обліку: оцінка і калькулювання	1
10	Облікові реєстри та форми ведення бухгалтерського обліку	1
11	Облік процесу формування власного капіталу	1
12	Облік процесу придбання та використання активів підприємства	2
13	Облік грошових коштів, дебіторської заборгованості та зобов'язань	2
14	Облік праці та її оплати	2
15	Облік доходів від діяльності підприємства	2
16	Облік витрат діяльності підприємства	2
17	Фінансова звітність	1
18	Сутність та організація управлінського обліку	-
19	Облікова політика підприємства	-
20	Національні стандарти та міжнародні аспекти ведення бухгалтерського обліку	-

21	Теорія і методологія бухгалтерського обліку	-
----	---	---

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами (зразок)

Контрольні питання

1. Форми бізнесу та їх сутність.
2. Бухгалтерський облік, його суть в суспільному виробництві та місце в системі господарського обліку.
3. Види господарського обліку та їх взаємозв'язок.
4. Вимоги до бухгалтерського обліку.
5. Облікові вимірники та їх застосування в бухгалтерському обліку.
6. Історична ретроспектива становлення та розвитку бухгалтерського обліку.
7. Користувачі бухгалтерської інформації.
8. Функції та завдання бухгалтерського обліку.
9. Суб'єкти бухгалтерського обліку.
10. Взаємозв'язок понять бухгалтерський облік та бухгалтерія.
11. Предмет бухгалтерського обліку.
12. Система об'єктів бухгалтерського обліку та їх класифікація.
13. Господарські процеси як об'єкт бухгалтерського обліку.
14. Метод бухгалтерського обліку та його елементи.
15. Типи господарських операцій, що викликають зміни в об'єктах бухгалтерського обліку.
16. Стадії облікового процесу та їх взаємозв'язок з елементами бухгалтерського обліку.
17. Баланс як елемент методу бухгалтерського обліку: сутність, складові, мета, завдання.
18. Актив і пасив балансу: структура і призначення.
19. Зміни в балансі внаслідок здійснення господарських операцій.
20. Рахунки бухгалтерського обліку, їх зміст та побудова.
21. Активні та пасивні рахунки: поняття, призначення і побудова.
22. Відображення операцій на рахунках методом подвійного запису.
23. Синтетичні і аналітичні рахунки та їх взаємозв'язок.
24. Узагальнення даних про об'єкт в оборотних відомостях синтетичних і аналітичних рахунків.

25. Взаємозв'язок бухгалтерських рахунків з об'єктами обліку та балансом.
26. Поняття та необхідність ведення позабалансового обліку.
27. Характеристика позабалансових рахунків.
28. Відображення операцій на позабалансових рахунках.
29. Принципи класифікації бухгалтерських рахунків.
30. Класифікація рахунків за економічним змістом.
31. Класифікація рахунків за призначенням та структурою.
32. План рахунків бухгалтерського обліку та його характеристика.
33. Документація, як елемент методу бухгалтерського обліку.
34. Вимоги до первинних документів.
35. Поняття уніфікації і стандартизації документів.
36. Класифікація документів.
37. Перевірка та опрацювання документів.
38. Організація документообігу.
39. Зберігання документів.
40. Інвентаризація, як елемент методу бухгалтерського обліку.
41. Принципи та методика проведення інвентаризації.
42. Відображення результатів інвентаризації на рахунках бухгалтерського обліку та у фінансовій звітності.
43. Суть і значення вартісної оцінки.
44. Оцінка як система вартісного вимірювання.
45. Калькуляція в системі бухгалтерського обліку.
46. Виникнення форм бухгалтерського обліку та їх розвиток.
47. Облікові реєстри та їх класифікація.
48. Основні форми ведення бухгалтерського обліку та їх характеристика.
49. Способи виявлення і виправлення помилок в облікових реєстрах.
50. Власний капітал підприємства та його складники.
51. Виробничі запаси, критерії їх визнання, класифікація та оцінка.
52. Облік надходження виробничих запасів.
53. Облік витрачання виробничих запасів.
54. Дебіторська заборгованість, критерії її визначення, класифікація та оцінка.
55. Зобов'язання, критерії їх визначення, класифікація та оцінка.
56. Економічний зміст оплати праці.
57. Витрати підприємства, критерії їх визнання та класифікація.
58. Облік витрат за елементами.
59. Облік витрат за видами діяльності.
60. Доходи від діяльності підприємства, критерії їх визнання та класифікація.
61. Порядок визначення фінансових результатів підприємства за видами діяльності.
62. Сутність, мета, основні вимоги та принципи побудови фінансової звітності.
63. Взаємозв'язок форм фінансової звітності.

64. Сутність управлінського обліку та передумови його впровадження.
65. Взаємозв'язок функцій управлінського обліку з іншими функціями управління.
66. Взаємозв'язок фінансового та управлінського обліку. Місце управлінського обліку в загальній системі Плану рахунків.
67. Регулювання бухгалтерського обліку.
68. Національні стандарти бухгалтерського обліку.
69. Міжнародні аспекти бухгалтерського обліку.
70. Загальні питання облікової політики підприємства.
71. Організаційні форми ведення бухгалтерського обліку.
72. Техніка здійснення облікової політики підприємства.
73. Облікові теорії.
74. Методологія бухгалтерського обліку.
75. Взаємозв'язок бухгалтерського обліку з іншими навчальними дисциплінами.

Зразок тестових завдання до модулів

Питання 1. Кількісне відображення і якісна характеристика господарських процесів для контролю їх розвитком – це:

1. управлінський облік;
2. господарський облік;
3. статистичний облік;
4. фінансовий облік.

Питання 2. Що є основою управлінського обліку?

1. Фінансовий облік.
2. Податковий облік.
3. Виробничий облік.
4. Статистичний облік.

Питання 3. – це письмовий доказ фактичного здійснення господарської операції і права на її здійснення. (Вписати правильну відповідь одним словом)

Питання 4. Приклади внутрішніх документів:

1. звіт про використання грошових коштів;
2. таблиць обліку робочого часу;
3. рахунок-фактура;
4. інвентаризаційна картка;
5. платіжне доручення.

Питання 5. Інвентаризація, яка проводиться в усіх матеріально-відповідальних осіб:

1. часткова;
2. повна;
3. ревізійна;
4. основна.

Питання 6. Вказати кореспонденцію рахунків: «Як оприбутковують лишки виробничих запасів?» (Вписати правильну відповідь одним словом)

Питання 7. При якій формі частина облікового апарату з методичних питань підпорядкована головному бухгалтеру, а з адміністративних питань - господарському керівнику:

1. централізований;
2. децентралізований;
3. змішаний;
4. частково централізований.

Питання 8. Як називається проміжок часу між придбанням запасів для здійснення діяльності та отримання коштів від реалізації продукції?

1. Операційний цикл.
2. Цикл формування капіталу.
3. Термін комерційного кредиту.
4. Термін зберігання запасів.

Питання 9. Що таке процес постачання?

1. Сукупність господарських операцій, пов'язаних з виготовленням продукції.
2. Сукупність господарських операцій із забезпечення підприємства необхідними для виробництва продукції предметами праці
3. Сукупність операцій, пов'язаних зі збутом продукції іншим підприємствам і організаціям.
4. Спосіб вираження господарських ресурсів у грошовому вимірнику.

Питання 10. Сукупність матеріально-речових цінностей, що діють у натуральній формі протягом тривалого часу як у сфері матеріального виробництва, так і у невиробничій сфері:

1. нематеріальні активи;
2. основні засоби;
3. грошові кошти;
4. оборотні активи.

Питання 11. Приклади невиробничої сфери:

1. устаткування клубу;
2. магазин;
3. гуртожиток;
4. устаткування магазину;
5. трактор ;
6. дитячий садок;
7. устаткування стадіону.

Питання 12. Виберіть відповідну пару.

1	Зміни в пасиві	А	Нарахований єдиний внесок
2	Збільшення підсумку балансу	Б	Утримання зборів до соцстраху із зарплати
3	Зміни в активі	В	Розрахунки з бюджетом
4	Зменшення підсумку балансу	Г	Сплачені придбані запаси за готівку

Питання 13. За якою ознакою складені журнали-ордери?

1. За дебетовою.
2. За кредитовою.

3. За змішаною.
4. За грошовою.

Питання 14. До первісної вартості запасів не включаються:

1. ТЗВ та витрати на оплату праці;
2. витрати на збут та адміністративні витрати;
3. % за користування позики та нестачі запасів;
4. суми непрямих податків у зв'язку придбання.

Питання 15. Метою складання фінансової звітності є:

1. звіт перед податковими органами;
2. внутрішні потреби;
3. надання інформації користувачам;
4. надання інформації керівнику.

Питання 16. Групування в поточному обліку однорідних операцій здійснюється за допомогою:

1. калькуляції;
2. системи рахунків;
3. первинних документів;
4. вірна відповідь відсутня.

Питання 17. Грошовий вираз вартості продукції, товарів і послуг називається:

1. ціною;
2. собівартістю;
3. оцінкою;
4. калькулюванням.

Питання 18. Яка оцінка господарських засобів забезпечує їх реальність у бухгалтерському обліку підприємства?

1. Виробнича оцінка.
2. Оцінка за договірними цінами.
3. Оцінка за комерційними цінами.
4. Оцінка за фактичною собівартістю.

Питання 19. Зобов'язання, що підлягають погашенню в строк більше одного року.

1. Довгострокові пасиви.
2. Доходні активи.
3. Короткострокові зобов'язання.
4. Цільове фінансування.

Питання 20. Виберіть відповідну пару.

1	Вилучені засоби	А	Засоби, які повністю використовуються в одному виробничому циклі
2	Засоби невиробничої сфери	Б	Засоби, що безпосередньо не беруть участі у процесі виробництва
3	Оборотні засоби	В	Відрахування з прибутку

Питання 21. До загальної вартості активів у Балансі підприємства не включають:

1. залишкову вартість основних засобів;

2. первісну вартість основних засобів;
3. справедливу вартість поточних біологічних активів;
4. залишкову вартість довгострокових біологічних активів.

Питання 22. Що списують на збитки підприємства?

1. Втрати майна в результаті стихійного лиха.
2. Надлишки сировини.
3. Втрати майна, які відшкодовуються із зарплати винних осіб.
4. Втрати майна в межах норм природного убутку.

Питання 23. Згрупуйте за відповідними ознаками інформацію, що відображається на рахунку 66: А – по дебету, Б – по кредиту:

1. виплата нарахованих сум по заробітній платі;
2. нарахування основної зарплати;
3. відрахування із зарплати до фондів соціального страхування;
4. відрахування із зарплати перевищених підзвітних сум.

Питання 24. Частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань:

1. резервний капітал;
2. додатковий капітал;
3. статутний капітал;
4. власний капітал.

Питання 25. Фінансовий результат – це:

1. чистий дохід підприємства.
2. збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу.
3. приріст (зменшення) вартості власного капіталу підприємства, що утворився в процесі його підприємницької діяльності за звітний період.
4. вірний варіант відповіді відсутній.

Питання 26. До собівартості запасів не включають:

1. понаднормові втрати;
2. недостачі запасів;
3. витрати на збут;
4. адміністративні витрати.

Питання 27. Які класи Плану рахунків обов'язкові для всіх підприємств:

1. 1 – 7;
2. 1 – 8;
3. 1 – 6;
4. всі класи.

Питання 28. Вказати кореспонденцію рахунків: «Надійшли матеріали від постачальника».

1. Дебет 63 Кредит 20.
2. Дебет 20 Кредит 63.
3. Дебет 20 Кредит 36.
4. Дебет 36 Кредит 70.

Питання 29. Вказати кореспонденцію рахунків: «Розрахунок з постачальником за матеріали за рахунок кредиту».

1. Дебет 63 Кредит 31.
2. Дебет 30 Кредит 36.
3. Дебет 63 Кредит 60.
4. Дебет 64 Кредит 63.

Питання 30. Задача. Проставити кореспонденцію рахунків та визначити суму валового прибутку: підприємство виготовляє та реалізує продукцію. Оприбутковано готову продукцію на склад – 129000 грн. Списано собівартість готової реалізованої продукції – 67000 грн. Списано собівартість реалізованих товарів – 99000 грн. Надійшла в касу виручка за реалізовану продукцію на ринку – 183000 грн. Надійшли від покупців кошти на поточний рахунок – 45080 грн.

1. 17000 грн. Дт 44 Кт 79.
2. 17000 грн. Дт 79 Кт 44.
3. 183000 грн. Дт 70 Кт 79.
4. 166000 грн. Дт 79 Кт 90.

Зразок екзаменаційного білету

Екзаменаційні запитання

1. Види господарського обліку та їх взаємозв'язок. Вимоги до бухгалтерського обліку. Облікові вимірники та їх застосування в бухгалтерському обліку **(10 балів)**

2. Баланс як елемент методу бухгалтерського обліку. Актив і пасив балансу: структура і призначення. **(10 балів)**

Тестові завдання різних типів

(10 балів за 10 тестів)

1. Як називається рахунок, призначений для руху джерел господарських засобів?

(у бланку відповідей подати одним словом)

2. Що являють собою рахунки бухгалтерського обліку?

А	Спосіб групування здійснюваних операцій за економічно однорідними ознаками з метою поточного відображення руху окремих видів активів, джерел їх утворення, господарських процесів і результатів діяльності.
Б	Спосіб відображення господарських операцій
В	Спосіб поточного обліку і контролю за господарськими процесами
Г	Спосіб групування здійснюваних господарських операцій за економічно однорідними ознаками з метою поточного відображення наявності і руху окремих видів активів, джерел їх утворення, господарських процесів і результатів діяльності

3. Яка операція зумовить зменшення суми на активному і пасивному рахунках?

А	Видано з каси під звіт
Б	Одержано в касу кошти з поточного рахунка
В	Погашено позичку банку з поточного рахунка
Г	Витрачено в рослинництві мінеральні добрива на підживлення культур

4. Погашена з поточного рахунку заборгованість перед бюджетом відноситься до наступного типу господарських операцій:

А	$A+a-a=П$
Б	$A=П+p-p$
В	$A+a=П+p$
Г	$A-a=П-p$

5. Для чого використовуються натуральні вимірники?

А	Для одержання відомостей про господарські ресурси і процеси в одиницях маси, обсягу, площі, потужності
Б	Для визначення кількості праці, затраченої на створення суспільного продукту
В	Для узагальненого відображення активів господарства, джерел їх утворення, процесів і результатів діяльності
Г	Для контролю за виконанням зобов'язань

6. До якої групи документів за способом охоплення операцій належать:

А Нагромаджені вальні	1. Лімітно-забірна картка 2. Прибутковий касовий ордер 3. Касовий звіт 4. Платіжне доручення
Б Разові	

7. Вкажіть порядок розташування даних засобів чи джерел у класах плану рахунків.

1. Статутний капітал 2. Розрахунки за виплатами працівникам 3. Каса в національній валюті 4. Паливо 5. Будинки та споруди 6. Довгострокові кредити банків.

8. За якою формулою визначається сальдо кінцеве по активному рахунку?

9. До якого типу змін належить дана господарська операція “надійшли гроші з поточного рахунку в касу”?

(у бланку відповідей вкажіть одну цифру, що відповідає номеру типу змін в балансі)

10. Яке слово пропущене в реченні?

... - це перевірка в натурі наявності та стану матеріальних запасів і вкладень підприємства, розрахунків і зобов'язань і звірка фактичної наявності з даними бухгалтерського обліку	<i>(у бланку відповідей подати одним словом)</i>
---	--

8. Методи навчання

За джерелами знань використовуються такі методи навчання: словесні – розповідь, пояснення, лекція; наочні – презентація, демонстрація, ілюстрація,

документація; практичні – розв’язування задач, вирішення ситуаційних вправ, оформлення документації.

За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

9. Форми контролю

Поточний контроль має індивідуальний характер і відбувається у формі співбесіди або дискусії, а також індивідуальних і фронтальних опитувань.

Важливе значення має аналіз знань і навичок студентів, що здійснюється після поточного, рубіжного та підсумкового контролю. Співвідношення показників цих видів контролю дає змогу скоригувати методи і форми навчальної роботи, вжити відповідних заходів щодо оптимізації навчального процесу.

Поточний контроль знань проводиться щомісяця шляхом тестування за вивченими темами курсу, підсумковий — наприкінці четвертого семестру за умови позитивних оцінок поточного контролю — шляхом проведення іспиту.

Згідно з чинним Положенням про рейтингову систему оцінювання знань студентів всі види підсумкового контролю обчислюються за 100-бальною шкалою. Таким чином, розрахунковий рейтинг студента з дисципліни, незалежно від її обсягу в годинах (кредитах) у робочому навчальному плані, становить 100 балів. Зазначений рейтинг складається з рейтингу з навчальної роботи (70 балів) та рейтингу з атестації (30 балів). Отже, на оцінювання засвоєння змістових модулів, на які поділяється навчальний матеріал дисципліни, передбачається 70 балів.

Підсумковим контролем рівня сформованості професійно-комунікативної компетенції з дисципліни «Бухгалтерський облік» наприкінці четвертого семестру є іспит.

Пакети тестових завдань розроблено для навчальної програми з дисципліни «Бухгалтерський облік».

Зміст тестів відображає всі розділи і теми предмету «Бухгалтерський облік». Їх мета – оцінити рівень теоретичних і практичних знань студентів, здобутих в процесі вивчення дисципліни.

Сформовано 30 пакетів тестових завдань. До кожного пакету включено 10 тестових питань різних типів та комбінація з 2-х екзаменаційних питань. Перелік питань сформовано відповідно до останніх вимог.

Всі тестові завдання диференційовані за рівнями складності (перехресні, багатоваріантні, одно варіантні, самостійна відповідь).

За результатами оцінювання всіх тестових завдань пакету виводиться загальна сума балів, яка береться за основу при виведенні атестаційної оцінки.

Найбільш ефективним в оцінці знань студентів (за Болонською системою освіти) вважають модульно-рейтинговий принцип. Зазвичай оцінка на заліку та іспиті виставляється на основі поточної успішності студентів, результатів письмового тесту з англійської мови та співбесіди зі студентами. В Україні в

процесі оцінювання знань студентів на заліку застосовується такі національні критерії як «зараховано/незараховано», а на іспиті – «відмінно, добре, задовільно, незадовільно».

10. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання студентів відбувається згідно положенням «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 20.02.2015 р., протокол № 6 з табл. 1.

Оцінка національна	Оцінка ECTS	Визначення оцінки ECTS	Рейтинг студента, бали
Відмінно	A	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100
Добре	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89
	C	ДОБРЕ – у загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81
Задовільно	D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	66-74
	E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-65
Незадовільно	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35-59
	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	01-34

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

11. Методичне забезпечення

1. Калюга Є.В., Гуренко Т.О. Практикум для проведення практичних занять та виконання самостійної роботи з дисципліни «Бухгалтерський облік (загальна теорія)» для студентів денної та заочної форми навчання напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит». – К. : ЦП «КОМПРИНТ», 2012. – 181 с.

12. Рекомендована література

Базова

1. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку. – Житомир: ЖІТІ, 2006. – 444 с.
2. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах: навч. посіб. / за заг. ред. к.е.н., доц. Н.М. Сіренко. – Миколаїв : МДАУ, 2010. – 439 с.
3. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами. – К., 2000. – 250 с.
4. Войнаренко М.П. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту: Навч. посіб. – К.: ТОВ «Центр учбової літератури», 2010. – 488 с.
5. Жолнер І.В. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами: Навч. посіб. – К.: ТОВ «Центр учбової літератури», 2012. – 400 с.
6. Закон України „Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16. 07. 1999 р. № 996 – XIV.
7. Інструкція „Про затвердження плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій”, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291.
8. Михайлов М.Г. Бухгалтерський облік (теорія): Навч. посіб. – К.: ТОВ «Центр учбової літератури», 2007. – 248 с.
9. „План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій”, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291.
10. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку, затвержені Міністерством фінансів України.
11. Постанова „Про затвердження програми реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів” від 28 жовтня 1998 р. № 1706. Програма реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів.
12. Сук Л.К., Сук Л.К. Бухгалтерський облік: Навч. посіб. – К.: Знання, 2008. – 507 с.
13. Сук Л.К. Фінансовий облік: навч. посіб. / Л.К. Сук, П.Л. Сук. – К.: Знання, 2012. – 647с.
14. Сук Л.К., Сук П.Л. Організація бухгалтерського обліку: Підручник. – К.: Каравела; Піча Ю.В., 2009. – 624 с.
15. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник. – К.: Алерта, 2006. – 1080 с.
16. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: Підручник / М.Ф. Огійчук, В.Я. Плаксієнко, М.І. Беленкова та ін. / За ред. проф. М.Ф. Огійчука. – К. : Алерта, 2011. – 1042 с.
17. Чацкіс Ю.С. Організація бухгалтерського обліку: Навч. посіб. – К.: ТОВ «Центр учбової літератури», 2011. – 528 с.
18. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку. – К.: Знання, 2010. – 535 с.

Допоміжна

1. Маренич Т.Г. Бухгалтерський облік в агроформуваннях: Підручник. / За ред. В.Я. Амбросова. – К.: ВД «Професіонал», 2005. – 896 с.
2. Облік сільськогосподарської діяльності: Навчальний посібник / За ред. Жука В.М. – К.: Видавництво ТОВ «Юр-Агро-Веста», 2007. – 368 с.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності": затв. наказом Мінфіну України від 31.03.1999 р. № 87 та зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 21.06.1999 р. № 391/3684 (зі змінами та доповненнями).
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 "Баланс": затв. Наказом Мінфіну України від 31.03.1999 р. №87 та зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 21.06.1999 р. № 396/3689 (зі змінами та доповненнями).
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 "Звіт про фінансові результати": затв. наказом Мінфіну України від 31.03.1999 р. № 87 та зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 21.06.1999 р. № 397/3690 (зі змінами та доповненнями).
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 "Звіт про рух грошових коштів": затв. наказом Мінфіну України від 31.03.1999 р. № 87 та зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 21.06.1999 р. № 398/3691 (зі змінами та доповненнями).
8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 5 "Звіт про власний капітал": затв. наказом Мінфіну України від 31.03.1999 р. №87 та зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 21.06.1999 р. № 399/3692 (зі змінами та доповненнями).
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 "Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах": затв. наказом Мінфіну України від 28.05.1999 р. № 137 та зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 21.06.1999 р. № 392/3685 (зі змінами та доповненнями).
10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби": затв. наказом Мінфіну України від 27.04.2000 р. № 92 та зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 18.05.2000 р. № 288/4509 (зі змінами та доповненнями).
11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 "Запаси": затв. наказом Мінфіну України від 20.10.1999 р. № 248 та зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 02.11.1999 р. № 751/4044 (зі змінами та доповненнями).
12. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 "Дохід": затв. наказом Мінфіну України від 29.11.1999 р. № 290 та зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 14.12.1999 р. № 860/4153 (зі змінами та доповненнями).
13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати": затв. наказом Мінфіну України від 31.12.1999 р. №318 та зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 19.01.2000 р. № 27/4248 (зі змінами та доповненнями).

14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 "Податок на прибуток": затв. наказом Мінфіну України від 28.12.2000 р. № 353 та зареєстровано в Міністерстві юстицій України від 20.01.2001 р. № 47/5238 (зі змінами та доповненнями).

15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 "Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва": затв. наказом Мінфіну України від 25.02.2000 р. № 39 та зареєстровано в Міністерстві юстицій України від 25.03.2000 р. № 161/4382 (зі змінами та доповненнями).

16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 "Виплати працівникам": затв. наказом Мінфіну України від 28.10.2003 р. № 601 та зареєстровано в Міністерстві юстицій України від 10.11.2003 р. № 1025/8346.

17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 "Діяльність, що припиняється": затв. наказом Мінфіну України від 07.11.2003 р. № 617 та зареєстровано в Міністерстві юстицій України від 17.11.2003 р. № 1054/8375 (зі змінами та доповненнями).

18. Хомин П.Я., Журавель Г.П. Звітність підприємств. – Навч. посіб. – К.: ВД Професіонал, 2006. – 656 с.

15. Інформаційні ресурси

1. www.libary.if.ua
2. www.elbook.com
3. www.libr.org.ua
4. www.zakon.rada.gov.ua
5. <http://buhgalter911.com>
6. Облік і фінанси АПК. Бухгалтерський портал <http://magazine.faaf.org.ua/>
7. Газета «Все про бухгалтерський облік» <http://vobu.kiev.ua>
8. Газета «Урядовий кур'єр» <http://www.ukurier.gov.ua/>
9. Електронна бібліотека <http://pidruchniki.com.ua/>
Електронна бібліотека <http://www.studentbooks.com.ua/>

1. Програма навчальної дисципліни

Тема лекційного заняття 1. Бухгалтерський облік в системі господарського обліку, його сутність і характеристика в історичній ретроспективі

Форми і види бізнесу: їх сутність. Бухгалтерський облік, його суть в суспільному виробництві та місце в системі господарського обліку. Види господарського обліку та їх взаємозв'язок. Вимоги до бухгалтерського обліку. Облікові вимірники та їх застосування в бухгалтерському обліку. Історична ретроспектива становлення та розвитку бухгалтерського обліку

Тема лекційного заняття 2. Бухгалтерський облік в сучасній системі управління суб'єктом господарювання

Користувачі бухгалтерської інформації. Функції та завдання бухгалтерського обліку. Суб'єкти бухгалтерського обліку. Взаємозв'язок понять бухгалтерський облік та бухгалтерія.

Тема лекційного заняття 3. Предмет та метод бухгалтерського обліку

Предмет бухгалтерського обліку. Система об'єктів бухгалтерського обліку та їх класифікація. Господарські процеси як об'єкт бухгалтерського обліку. Метод бухгалтерського обліку та його елементи. Типи господарських операцій, що викликають зміни в об'єктах бухгалтерського обліку. Стадії облікового процесу та їх взаємозв'язок з елементами бухгалтерського обліку.

Тема лекційного заняття 4. Бухгалтерський баланс

Зміст і побудова бухгалтерського балансу. Структура бухгалтерського балансу. Структура та значення активу балансу. Структура та значення пасиву балансу. Зміни в балансі внаслідок здійснення господарських операцій.

Тема лекційного заняття 5. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис.

Рахунки бухгалтерського обліку, їх зміст та побудова. Активні та пасивні рахунки: поняття, призначення і побудова. Відображення операцій на рахунках методом подвійного запису. Синтетичні і аналітичні рахунки та їх взаємозв'язок. Узагальнення даних про об'єкт в оборотних відомостях синтетичних і аналітичних рахунків. Взаємозв'язок бухгалтерських рахунків з об'єктами обліку та балансом. Поняття та необхідність ведення позабалансового обліку. Характеристика позабалансових рахунків. Відображення операцій на позабалансових рахунках.

Тема лекційного заняття 6. Класифікація рахунків бухгалтерського обліку

Принципи класифікації бухгалтерських рахунків. Класифікація рахунків за економічним змістом. Класифікація рахунків за призначенням та структурою. Призначення та характеристика основних рахунків. Призначення та характеристика регулюючих рахунків. Призначення та характеристика операційних рахунків. Призначення та характеристика транзитних рахунків. Призначення та характеристика позабалансових рахунків. План рахунків бухгалтерського обліку та його характеристика. Економічний зміст і призначення класів рахунків. Уніфікація планів рахунків.

Тема лекційного заняття 7. Первинне спостереження: документація та документування в бухгалтерському обліку

Документація та її необхідність. Вимоги до змісту та оформлення первинних документів. Класифікація бухгалтерських документів. Порядок перевірки і опрацювання документів. Організація документообігу. Зберігання документів. Документування господарських операцій в комп'ютерному середовищі.

Тема лекційного заняття 8. Інвентаризація як елемент методу бухгалтерського обліку

Завдання та види інвентаризації. Випадки проведення інвентаризації. Принципи та методика проведення інвентаризації. Техніка проведення інвентаризації. Відображення інвентаризаційних різниць.

Тема лекційного заняття 9. Вартісне вимірювання об'єктів бухгалтерського обліку: оцінка і калькулювання

Суть і значення вартісної оцінки. Оцінка як система вартісного вимірювання. Калькулювання в системі бухгалтерського обліку. Взаємозв'язок між оцінкою і калькулюванням.

Тема лекційного заняття 10. Облікова реєстрація та узагальнення даних бухгалтерського обліку

Поняття і класифікація облікових реєстрів. Виникнення форм бухгалтерського обліку та їх розвиток. Основні форми ведення бухгалтерського обліку. Меморіально-ордерна форма бухгалтерського обліку. Журнально-ордерна форма бухгалтерського обліку. Спрощена форма бухгалтерського обліку. Способи виявлення і виправлення помилок в облікових реєстрах. Комп'ютерні форми бухгалтерського обліку.

Тема лекційного заняття 11. Облік процесу створення підприємства, формування та зміни власного капіталу

Види діяльності підприємства. Господарська діяльність підприємства: процеси, операції, факти господарського життя. Загальна характеристика майна підприємства. Характеристика майна підприємства за розміщенням та складом і джерелами утворення. Збалансованість господарських засобів і джерел їх утворення. Формування засновницького капіталу та його облік.

Тема лекційного заняття 12. Облік процесу придбання та використання активів підприємства

Облік процесу постачання засобів праці. Облік процесу використання засобів праці. Облік процесу постачання предметів праці. Облік процесу використання предметів праці. Розподіл транспортно-заготівельних витрат.

Тема лекційного заняття 13. Облік процесу виробництва продукції, виконання робіт та послуг

Облік процесу праці та її оплати. Облік процесу виробництва продукції, виконання робіт та послуг з використанням рахунків тільки класу 8. Облік процесу виробництва продукції, виконання робіт та послуг з використанням рахунків тільки класу 9. Облік процесу виробництва продукції, виконання робіт та послуг з використанням рахунків класів 8 і 9. Характеристика прямих та непрямих витрат. Облік та розподіл загальновиробничих витрат. Калькулювання собівартості продукції.

Тема лекційного заняття 14. Облік процесу реалізації продукції, виконання робіт і послуг

Облік готової продукції. Документальне оформлення та облік готової продукції. Визначення та облік собівартості реалізованої продукції.

Тема лекційного заняття 15. Визначення та відображення фінансових результатів основних господарських процесів

Визначення та відображення в бухгалтерському обліку фінансових результатів від операційної діяльності. Визначення та відображення в бухгалтерському обліку фінансових результатів від фінансової та інвестиційної діяльності.

Тема лекційного заняття 16. Основи фінансової звітності

Суть та призначення звітності. Основні вимоги до звітності, її види та принципи побудови. Склад фінансової звітності, порядок її подання та оприлюднення. Структура та зміст бухгалтерського Балансу. Структура та зміст Звіту про фінансові результати. Структура та зміст Звіту про рух грошових коштів. Структура та зміст Звіту про власний капітал. Порядок складання Приміток до фінансової звітності та звіту за сегментами.

Тема лекційного заняття 17. Сутність та принципи управлінського обліку

Сутність та роль управлінського обліку в системі менеджменту. Принципи організації управлінського обліку. Облік за центрами відповідальності. Стратегічний управлінський облік та його сутність.

Тема лекційного заняття 18. Міжнародна стандартизація та організація національної системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні

Державне регулювання бухгалтерського обліку в Україні. Національні стандарти ведення бухгалтерського обліку. Міжнародні стандарти ведення бухгалтерського обліку.

Тема лекційного заняття 19. Загальні принципи організації бухгалтерського обліку суб'єкта господарювання

Зміст та передумови раціональної організації бухгалтерського обліку. Організаційні форми побудови бухгалтерського обліку. Організація і ведення бухгалтерського обліку на підприємстві. Обліковий апарат підприємства і організація його роботи. Посадові інструкції бухгалтерів. Облікова політика підприємства.

Тема лекційного заняття 20. Бухгалтерський облік в системі економічних наук та основи методології його наукових досліджень

Облікові теорії та світові бухгалтерські школи. Методологія бухгалтерського обліку. Зв'язок бухгалтерського обліку з іншими навчальними дисциплінами. Професія бухгалтера: минуле, сучасне і майбутнє. Підготовка бухгалтерів в Україні та інших країнах світу.